

JOEL C. ROSENBERG

EEN
J.B. COLLINS
THRILLER

HET DERDE DOELWIT

Jeruzalem

Ik had nog nooit een koning ontmoet.

Achtenveertig uur daarvoor had ik het verzoek gekregen om op een bepaalde tijd op een bepaalde plaats te zijn om Zijne Koninklijke Hoogheid te ontmoeten voor een zeldzaam interview met een buitenlandse journalist. Maar ik was te laat, en doodsbang.

Het zweet droop over mijn gezicht en ook de achterkant van mijn overhemd was doornat. Nu de zon aan de oostelijke hemel brandde, was de koelte van de ochtend niet meer dan een vage herinnering. Mijn pas gesteven witte boord was aan het verwelken. Mijn keurig geknoopte hemelsblauwe stropdas hing nu als een strop om mijn bezwete nek.

Ik wierp een blik op mijn gouden zakhorloge, een cadeau van mijn vader na het halen van mijn diploma, en de knoop in mijn maag trok nog strakker aan. Ik haalde mijn zakdoek, die al vochtig was, uit de zak van mijn marineblauwe pak met fijne streepjes, maar hoe vaak ik ook over mijn voorhoofd veegde, ik wist dat ik de strijd aan het verliezen was. Het was niet alleen het drukkende weer, maar ik voelde ook de last van het feit dat ik te laat zou komen op deze afspraak, en daarmee de belangrijkste kans in mijn carrière zou missen.

Al bijna een jaar had ik telkens opnieuw gevraagd om dit interview, om elke keer opnieuw afgewezen te worden. Plotseling, en schijnbaar vanuit het niets, kreeg ik echter een telegram uit het paleis, waarin ik, A.B. Collins van de Associated Press, werd uitgenodigd om naar Jeruzalem te komen voor een exclusief interview zonder regels over wat ik wel en niet mocht vragen. Ik had het direct doorgegeven aan de redactie in New York. Zij waren opgetogen. Ik was uitzinnig. Maandenlang had ik alles gelezen wat ik maar kon vinden over deze inte-

ressante, maar ongrijpbare heerser. Ik bekeek alle nieuwsbeelden die ik kon krijgen. Ik sprak met elke expert die hem kende of had ontmoet of die me ook maar het kleinste beetje informatie kon geven over wie de man echt was, wat hij wilde en wat hij van plan was.

Nu was het moment aangebroken. Ik was gevraagd Zijne Koninklijke Hoogheid Koning Abdoellah bin al-Hoessein, de heerser van het Hasjemitische Koninkrijk Jordanië, te ontmoeten bij de ingang van de Rotskoepel, om precies twaalf uur 's middags. Dat was al over tien minuten, en met deze snelheid zou ik het niet halen.

'Sneller, man! Kun je niet sneller?' riep ik tegen mijn chauffeur. Voorover leunend op de achterbank wees ik door het met stof bedekte raam van de benauwde taxi die naar sigaretten rook. Het was echter zinloze opwindning, want het antwoord was helaas duidelijk: nee, hij kon niet sneller. Het was vrijdag; de heilige dag van moslims, en het was bijna twaalf uur. Iedereen was onderweg naar de Al-Aksamoskee om te bidden. Zo was het al twaalf eeuwen gegaan, en daar zou waarschijnlijk nooit verandering in komen. Niemand maakte een uitzondering – niet voor een buitenlander, zeker niet voor een westerling en al helemaal niet voor een journalist.

We waren op minder dan honderd meter van de Damascuspoort, de dichtstbijzijnde ingang van de Oude Stad, maar het verkeer stond zo goed als stil. Ik bekeek het schouwspel voor me en bedacht snel wat mijn opties waren. Voor me zag ik een klassiek voorbeeld van de Oriënt, wat ik als buitenlandcorrespondent van de Associated Press al talloze malen had gezien: een duizelingwekkende mengeling van levendige kleuren, doordringende geuren, exotische architectuur en intrigerende gezichten die door een castingbureau uitgekozen leken te zijn. Dit tafereel had ik gezien in Caïro, Casablanca, Bagdad en Beiroet. Winkeliers en straatverkopers die even daarvoor bezig waren geweest met koffiezetten, pinda's roosteren en het verkopen van allerlei producten, van specerijen en kookspullen tot flessen Coca-Cola en religieuze snuisterijen voor de pelgrims, sloten nu snel hun handel af. Het leek wel of alle taxi's, vrachtwagens en personenwagens zich hadden verzameld op deze ene rotonde, terwijl de chauffeurs naar elkaar toeterden en schreeuwden omdat ze zo snel mogelijk naar huis en daarna naar de moskee wilden gaan. Ergens in de verte klonk de si-

rene van een politiewagen of een ambulance, maar ook die zou nooit door dit verkeer heen komen. Een ongelukkige agent in een stoffig olijfgroen uniform blies op een fluitje terwijl hij met een houten knuppel de richting probeerde aan te geven. Hij schreeuwde bevelen, maar niemand had aandacht voor hem.

Bebaarde, zongebruinde oudere mannen met zwart-wit geblokte keffiyeh op duwden karren met verse groente en fruit zo snel ze konden door de vuile, ongeveegde straten terwijl anderen met geiten en kamelen zich een weg baanden tussen het verkeer door, op weg terug naar de stallen of schuren waar de dieren werden gehouden. Jongens van rond de twintig zonder baan en zonder iets beters te doen, leken zonder hun vader of grootvader in de buurt geen haast te hebben om te gaan bidden, en namen rustig nog een haal aan hun sigaret. Ze keken giechelende groepjes jonge meisjes na terwijl die met hun blik omlaag gericht langsliepen, en vrouwen in lange gewaden met hoofdoeken op keken hen afkeurend aan terwijl ze naar huis liepen met dozen eten of kruiken met water op hun hoofd.

Plotseling klonk de gebiedende oproep tot gebed van de muezzin uit de luidsprekers hoog boven op de minaretten. Mijn hart sloeg een slag over. Ik had geen tijd meer.

Het enige wat ik kon doen, was uitstappen en rennen.

Ik schreeuwde naar de chauffeur dat hij het portier moest ontgrendelen, gooide een paar dinar op de passagiersstoel, pakte mijn leren schoudertas en zwarte gleufhoed, en rende de stenen trappen af naar de massa mensen die door het hek liepen. Terwijl ik schaamteloos langs de gelovigen snelde, besepte ik dat het er niet best voor me uitzag.

Ik moest Zijne Koninklijke Hoogheid ontmoeten op de Tempelberg, die de Arabieren al-Haram ash Sharif noemen. Na ontelbare telefoongesprekken en telegrammen van mijn kantoor in Beiroet aan de persdienst van het paleis in Amman, was het eindelijk geregeld. De ernstig bekritiseerde en meest bedreigde monarch in de hele islamitische wereld zou me toestaan hem een dag te volgen en daarna met me aan tafel gaan zitten voor het eerste interview met een westerse journalist sinds een reeks moorden dit gebied had geteisterd.

Ik mocht niet te laat komen! Het hoofd van het hof zou me dat

nooit vergeven. Hij had me nog op het hart gedrukt ruim op tijd te komen. Hij had beloofd dat een van zijn dienaren me daar zou opwachten. Maar tegen de tijd dat ik aankwam, waren ze misschien al weg.

Ik baande me een weg door de massa, wat een bijna onmogelijke opgave was, maar uiteindelijk lukte het me met de grootst mogelijke moeite door de enorme stenen poort te komen. Nu was ik in de Oude Stad. Er stond echter een enorme rij mensen die de moskee in wilden.

Maar ik was hier in 1948 en 1949 al talloze keren geweest als oorlogscorrespondent, en ik kende de straten inmiddels op mijn duimpje. Daarom besloot ik een gok te wagen.

In plaats van over de *shuq* te lopen en een van de twee hoofdwegen te nemen die naar de moskee voeren maar nu al vol stonden met moslims, ging ik linksaf, stapte een drogist binnen en voordat de eigenaar me kon tegenhouden was ik al door de winkel gelopen en via de achterdeur weer naar buiten gestapt. Daar begon ik te rennen. Ik racete door een doolhof van smalle straatjes en steegjes, op weg naar de Sint Stefanspoort – ook wel Leeuwenpoort genoemd – in een wanhopige poging de verloren tijd in te halen.

Toen ik dichterbij kwam, merkte ik eigenlijk pas dat nu echt al het verkeer stilstond. Eindelijk zag ik de grote groenhouten deuren die de toegangspoort vormden naar het centrum van het centrum, de ingang van de vijftien hectare grote, op twee na heiligste plek van de islam. Ik was zo dichtbij, maar niemand liep door. Iedereen stond stil. En al snel zag ik waarom.

De weg werd versperd door een groep Jordaanse soldaten. De mensen schreeuwden en eisten doorgelaten te worden voor het gebed, maar de ernstige, zwaarbewapende mannen wilden daar niets van weten en schreeuwden terug dat hun bevolen was tot nader order niemand door te laten.

Ik zat vast, en net als alle mensen om me heen was ik woedend. Maar ik wist iets wat zij niet wisten. De koning was onderweg. Hij zou naar de Al-Aksamoskee komen om te bidden, omringd door lijfwachten die vreesden voor zijn leven, en terecht.

2

Ik klemde mijn kaken op elkaar en liep verder.

Met mijn perskaartje en telegram van het paleis in mijn hand zouden de soldaten me toch wel doorlaten? Maar dan moest ik eerst bij hen komen. Het probleem was dat iedereen naar voren drong. Iedereen wilde vooraan staan. De mensen schreeuwden naar de soldaten dat ze op tijd in de moskee moesten zijn, en hoe meer weerstand de soldaten boden, hoe woedender ze werden.

‘Blijf daar!’ riep iemand naar me.

‘Wie denk jij wel dat je bent?’ schreeuwde een ander.

Toen schreeuwde een lange, gezette man met scheve tanden en haat in zijn ogen: ‘Kafir!’

Ik deinsde geschrokken achteruit. *Kafir* was een opruiend woord. In het alledaags Arabisch betekent het ‘ongelovige’ of ‘onrein’, maar op straat betekent het ‘heiden’. Er waren maar weinig ergere dingen waarmee een man – zeker een buitenlander – in dit deel van de wereld aangeduid kon worden, en ik deed in een reflex een paar stappen achteruit. Het laatste wat ik op dit moment wilde, was dat het woord *kafir* zou vallen. In een massa mensen die al opgewonden was, kon deze term een ware rel veroorzaken, en dat zou ik waarschijnlijk niet overleven. Ik betwijfelde of de soldaten zich om mijn veiligheid zouden bekommeren als de massa zich tegen me zou keren. Er moest een andere manier zijn om binnen te komen. Ik keek nog eens op mijn zakhorloge en kon mezelf wel voor mijn kop slaan omdat ik niet beter had nagedacht.

Ik liep weg bij de massa en ging in een hoek tegen de stenen muur staan terwijl ik de emotionele uitbarstingen van de mensen om me heen observeerde. Ik zag de jonge soldaten langzaam hun geduld ver-

liezen. Dit zou binnen korte tijd kunnen uitgroeien tot een rel, en de kleinste irritatie kon een explosie van geweld veroorzaken. De gewapende soldaten – de oudste schatte ik op misschien negentien of twintig jaar – bereidden zich voor op een gevecht terwijl ik het zweet van mijn voorhoofd veegde. De brandende zon teisterde ons allemaal. De combinatie van de genadeloze hitte en de dringende massa maakten me een beetje claustrofobisch. Ik kon niet geloven wat er gebeurde. Ik was niet alleen aan de late kant, maar ik zou de afspraak missen! Dat zou het eind van mijn carrière betekenen. Ik begon in paniek te raken. Ik had lucht nodig! Lucht en water. Maar ik kon niets meer doen. Nog niet. Niet hier. Het enige wat ik kon doen was wachten en bidden dat ik geluk zou hebben.

Waarom was ik niet naar Amman gevlogen? Waarom was ik niet naar het paleis gegaan en met het gevolg van de koning over de Allenbybrug gereisd naar de afspraken die ze in Ramallah en Jericho hadden om vervolgens naar Jeruzalem te komen? Dat was hun plan namelijk geweest. Waarom had ik niet gevraagd of ik kon meereizen? De reden daarvoor was eenvoudig, hoewel ik er nu niets meer aan had. Ik was van Beiroet naar Cyprus gevlogen, en van Cyprus naar Tel Aviv om één simpele reden: voordat ik de koning zou interviewen, wilde ik het hoofd van de Mossad spreken.

Ik kende Reuven Shiloah, de directeur van de nog niet zo lang geleden opgerichte inlichtingendienst, al een paar jaar, zelfs van voordat de Mossad bestond. Ik had geleerd hem te vertrouwen, en inmiddels vertrouwde Reuven mij ook. Natuurlijk niet voor honderd procent. Hij was tenslotte een spion. Maar hij had gemerkt dat ik zijn informatie zorgvuldig gebruikte, en hem nooit direct citeerde. Zijn inzicht was uniek en zeer interessant voor mijn lezers, hoewel ik hem niet vaak als bron gebruikte. Ik had ook regelmatig iets voor hem kunnen betekenen. Hij had verschillende belangrijke verhalen via mij laten uitlekken. Ik had die verhalen zorgvuldig gebruikt, en hij was even tevreden geweest als mijn redactie. Ik vormde een directe verbinding met het Witte Huis en leden van het Congres, en daarmee ook met andere staatshoofden. Hij had zijn eigen redenen waarom hij mij informatie gaf, en ik had de mijne om die te accepteren. Daarom vroeg ik de directeur van de Mossad die ochtend aan een ontbijt in een

klein café in Tel Aviv, vlak bij het busstation, over de Jordaanse koning en zijn toestand. De kettingrokende Israëliische spionnenleider had me door zijn ronde, gouden bril aangekeken en op zachte toon in een hoekje van de zaak verteld over zijn ernstige, groeiende zorgen.

‘Dit is een grote fout,’ zei Reuven. ‘Hij moet niet komen.’

‘Wie, de koning?’ vroeg ik. ‘Moet hij niet naar Jeruzalem komen? Waarom niet?’

‘Snap je dat dan zelf niet, Collins?’ vroeg hij. ‘De Hoogheid is een wandelende schietschijf.’

‘Bedoel je dat hij in zijn eigen stad, Jeruzalem, niet veilig is?’ vroeg ik door.

‘Hij is nergens veilig,’ antwoordde Reuven.

‘Is er een specifieke dreiging?’ Het was niet dat ik hem niet geloofde, maar toen ik het hem hardop hoorde zeggen, greep het me aan.

‘Nee.’

‘Wat is er dan?’

‘Het is een gevoel, een instinct,’ zei hij. ‘De stemming is duister, vol geruchten en gevaar. Wat ergens anders is gebeurd, kan hier ook gebeuren. Zoals je weet is de minister-president van Iran slechts een paar maanden geleden vermoord.’

Ik knikte. Ali Razmara, de achtenvijftigste minister-president van Perzië, was nog maar 49 jaar oud geweest toen hij werd gedood. Hij was de derde leider die de afgelopen jaren tijdens zijn bewind was vermoord.

Ik pakte een notitieblok en begon aantekeningen te maken.

‘Er zijn een paar opvallende zaken aan Razmara’s dood,’ vervolgde Reuven. ‘Hij is in vol daglicht gedood. Hij is niet door een buitenlander, maar door een mede-Iraniër doodgeschoten. De aanvaller was zelfs een moslim, net als hij. En Razmara liep net een moskee in om te gaan bidden. Razmara’s dood was geen geïsoleerd incident. Nog geen twee weken later werd Zanganeh namelijk ook vermoord.’

Hij doelde daarmee op Abdoel Hamid Zanganeh, de Iraanse minister van Onderwijs.

‘Zanganeh is ook overdag vermoord, op de campus van de Universiteit van Teheran,’ vertelde de directeur van de Mossad. ‘Het was een

openbare plek, met veel mensen en dus lastig te beveiligen. Ook hij is doodgeschoten met een pistool: klein en gemakkelijk te verstoppen. En wie heeft het gedaan? Een buitenlandse spion? De Britten? De Amerikanen? Wij? Nee. In beide gevallen waren de moordenaars moslims – extremistische moslims zelfs – en landgenoten van het slachtoffer.’

Reuven vertelde vervolgens dat er twee jaar eerder iemand had geprobeerd de koning van Iran, sjah Mohammad Reza Pahlavi te vermoorden. Ook hij was in vol daglicht aangevallen. Het was eveneens op de campus van de Universiteit van Teheran gebeurd, en ook die keer was het een Iraniër geweest – geen buitenlander – en een islamitische extremist, gewapend met een pistool. Vijf kogels waren er afgevuurd. Vier waren mis. Maar de vijfde niet. Als door een wonder was de kogel langs het gezicht van de koning geschoten en had hij alleen lichte verwondingen opgelopen. Maar het had een millimeter gescheeld of de koning had het niet overleefd.

‘De moordenaar doet zich voor als fotograaf – een vertegenwoordiger van de pers – om dicht bij de koning te komen,’ voegde de directeur van de Mossad eraan toe.

‘Maar dat was Iran, niet Jordanië,’ zei ik terwijl ik opkeek van mijn aantekeningen. ‘De situatie in Jordanië is heel anders.’

‘Is dat zo?’ vroeg hij. ‘Natuurlijk zijn er verschillen, dat ben ik met je eens. Iran is Perzisch, en Jordanië is etnisch gezien Arabisch. Iran is een voornamelijk sjiiitisch land, terwijl Jordanië vooral soennitisch is. Iran heeft olie, Jordanië niet. Iran is groot en dicht bevolkt, en Jordanië niet. Maar dat zijn geen belangrijke verschillen. Het gaat om het patroon.’

‘Welk patroon?’

‘Iran is een monarchie,’ legde Reuven uit. ‘Jordanië ook. Het Pahlavi-regime is gematigd. Dat geldt ook voor de Hasjemieten. Iran is pro-Brits. Jordanië ook. Het is zelfs een Britse kolonie geweest. Bovendien is Iran pro-Amerikaans. Dat geldt ook voor Jordanië. En hoewel ze er niet veel over bekendmaken, is Iran onder de sjah een van de twee landen in deze regio die op relatief vriendschappelijke voet staan met Israël en de Joden. Het andere land is Jordanië.’

Nu moest ik tegengas geven. ‘Wacht eens even. Jordanië heeft net

een oorlog met jullie uitgevochten. Dat is slechts drie jaar geleden.'

'Er is veel veranderd,' zei hij terwijl hij een pakje sigaretten openmaakte.

'Wat voor veranderingen?'

Er volgde een lange, gespannen stilte.

'Reuven?'

De directeur van de Mossad keek snel om zich heen. Er kwamen steeds meer stamgasten binnen.

'Dit zeg ik niet officieel,' zei hij na nog een stilte. 'Ik meen het, A.B., dit mag je niet publiceren. Afgesproken?'

'Afgesproken.'

'Beloof je dat?'

'Ja, dat beloof ik,' antwoordde ik.

'Dit meen ik echt. Je mag dit onder geen beding publiceren. Maar ik ga het je vertellen omdat je achtergrondinformatie nodig hebt over wie koning Abdoellah is en wat hij werkelijk wil.'

Ik knikte.

'Zodra ik je het hele verhaal mag geven, zal ik dat doen,' voegde de directeur eraan toe. 'Maar zo ver zijn we nog niet.'

'Dat begrijp ik, Reuven,' antwoordde ik. 'Ik beloof dat ik het geheim zal houden. Je kent me. Ik zal je niet bedriegen.'

Hij stak zijn sigaret op en keek nog eens om zich heen. Toen leunde hij naar me toe en zei zacht: 'De koning probeert contact te maken.'

'Met de Mossad?'

'Wel via ons, maar niet met ons.'

'Met wie dan?'

'David Ben-Goerion,' zei hij.

Ik kon mijn oren niet geloven. Wilde de koning van Jordanië werkelijk contact met de al op leeftijd zijnde minister-president van Israël?

'Waarom?' vroeg ik verwonderd.

Opnieuw keek de directeur om zich heen om zich ervan te verzekeren dat er niemand meeluisterde. Hij bleef zacht praten, zo zacht dat ik hem nauwelijks kon verstaan en nog verder voorover moest leunen om zijn woorden boven het geroezemoes in het café uit te horen.

'Zijne Majesteit onderzoekt de mogelijkheid van geheime vredes-

onderhandelingen,' vertrouwde Reuven me toe. 'Hij schijnt de minister-president persoonlijk te willen spreken. Het is natuurlijk nog erg vroeg en op dit moment zijn het slechts geruchten, maar de koning lijkt aan te sturen op vrede met Israël.'

Ik kon mijn verbazing niet verbergen. 'Een vredesverdrag?'

Reuven ging verzitten. 'Niet precies,' zei hij.

'Is dat te officieel?' vroeg ik.

Hij knikte.

'Zal ik het dan een persoonlijke "verstandhouding" noemen?' vroeg ik.

'Misschien,' antwoordde Reuven, en hij blies een lange, blauwe rookwolk uit. 'Maar zelfs dat brengt enorme risico's met zich mee. De koning weet dat er mensen zijn die hem naar het leven staan. Dat zijn wij niet. Wij hebben geen problemen met hem. Hij heeft ons in 1948 de oorlog verklaard, maar we hebben hem tegengehouden. We hebben teruggevochten en wat ons betreft is dat alles verleden tijd. Het gaat nu om Egypte, Syrië, Irak en Saoedi-Arabië. Daar wordt hij gehaat. Het woord "haat" is nog niet sterk genoeg voor wat zij voor hem voelen. Hij hoort er niet bij. Hij doet niet met hen mee. Ze denken dat het Hasjemitische Koninkrijk toch niet lang meer zal bestaan, dus hebben ze zich tegen hem gekeerd. Ze willen hem allemaal dood zien, en staan te trappelen om zijn gebied in bezit te nemen als hij er niet meer is.'

'Dus als hij met jou kan overleggen en een overeenkomst kan sluiten, zou dat rust kunnen brengen, zodat hij zijn inlichtingendienst en militaire troepen ergens anders kan inzetten?' vroeg ik.

'Zoiets,' antwoordde Reuven schouderophalend. 'Hoe dan ook, ik geloof niet dat de koning een oorlog tegen Israël wil beginnen. Hij wil ons zeker niet van de kaart vegen, zoals de anderen willen. Alles wijst erop dat hij geen extremist is. Hij is een pragmaticus. Het is iemand met wie wij kunnen praten, net als de sjah.'

'Maar de extremisten willen de sjah doden,' merkte ik op. Reuven knikte.

'En dat is vast de reden waarom je vreest dat iemand zal proberen de koning te vermoorden – omdat hij en de sjah uit hetzelfde hout gesneden zijn,' voegde ik eraan toe.

‘Het maakt niet uit wat ik denk,’ protesteerde Reuven. ‘Het gaat om wat de extremisten denken. Dat brengt ons bij maandag’

‘Bedoel je Riad el-Solh?’

‘Uiteraard.’

Nu begreep ik Reuven's bezorgdheid heel goed. Op maandag, 16 juli 1951 – slechts vier dagen geleden – was Riad el-Solh, de voormalige minister-president van Libanon, vermoord. Net als de sjah en de koning was el-Solh een gematigd, pragmatisch en bijzonder gerespecteerd staatshoofd. Zijn dood was al erg genoeg, maar hij was niet gedood in Beiroet of in Teheran.

‘Zoals je weet, is die man in Amman vermoord,’ zei Reuven met een woedende schittering in zijn helderblauwe ogen. ‘Hij is op het Markavliegveld doodgeschoten, op slechts drie kilometer van het paleis. Hij was in Jordanië geweest voor een ontmoeting met de koning, met wie hij al lang bevriend is en ook in politiek opzicht een goede relatie heeft. Hij is genadeloos afgeslacht door een groepje van drie mannen. En ik zal je nog iets vertellen. Dit weet nog niemand. Een van de aanvallers is doodgeschoten door de politie. Een ander heeft zelfmoord gepleegd. Maar de derde is nog op vrije voeten.’

Die laatste zin raakte me diep. Even bleef ik als versteend op mijn stoel zitten en stuurde naar mijn koud geworden koffie en onaange- raakte bord eieren en brood. Ik probeerde het te begrijpen. Voordat ik nog iets kon zeggen, stak Reuven echter een hand in zijn zak, legde voldoende geld op tafel om voor ons beiden te betalen en verdween zonder een woord te zeggen door de achterdeur.

3

De mensenmassa om me heen werd met de seconde onrustiger. Het was tijd. De roep van de muezzin was voorbij. De gelovigen zouden nu in de moskee moeten zijn, gewassen en gereinigd en klaar om met het middaggebed te beginnen. Maar de soldaten hielden voet bij stuk. Ik keek naar de jongemannen die nog maar net van de middelbare school waren, en vroeg me af hoe hard ze waren. Als de massa hen zou bestormen, zouden ze dan echt schieten? Ik vroeg het me af. Hoe snel zouden ze ingrijpen als de situatie uit de hand liep? Zouden ze hun leven op het spel zetten om hun leider te beschermen? Hoe goed getraind en hoe gedisciplineerd zouden ze zijn? Hoever ging hun loyaliteit aan de koning?

Daar zouden we al snel achter komen.

Elk moment kon koning Abdoellah bin al-Hoessein arriveren op slechts een paar honderd passen van waar ik op dat moment stond. Konden deze jonge mannen hem echt beschermen? Of was het 69-jarige staatshoofd werkelijk in levensgevaar? Zouden er extremisten – misschien wel in deze mensenmassa – hem op staan wachten om hem te doden? Abdoellah was formeel nog maar vijf jaar aan de macht, sinds 25 mei 1946, toen de Volkenbond Jordanië de onafhankelijkheid gaf en het niet langer deel uitmaakte van het Britse mandaatgebied. Was het echt mogelijk dat iemand – of een groep mensen – van plan was om hem af te zetten en zijn koninkrijk ten onder te laten gaan?

Door mijn gesprek van die ochtend met Reuven Shiloah wist ik dat de Israëli's zich zorgen maakten om de veiligheid van de koning. En zij waren zeker niet de enigen. Reuven had gezegd dat Zijne Koninklijke Hoogheid door zijn eigen Jordaanse inlichtingendienst sterk was

afgeraden naar Jeruzalem te gaan, en zeker nu. Maar hij wilde niet luisteren. Hij liet zich niet vertellen wat hij wel en niet kon doen. Hij moest in de heilige stad zijn, een stad waarvoor hij zich persoonlijk verantwoordelijk voelde, en hij liet zich niet tegenhouden. Hij was tenslotte een directe afstammeling van de profeet Mohammed. Zijn voorouders waren eeuwenlang verantwoordelijk geweest voor de steden Mekka en Medina. Nu was hij de bewaker van enkele van de meest vereerde plekken uit de islam. Hij zou niet vluchten voor of zich laten tegenhouden door persoonlijke dreigingen, hoe ernstig die ook waren.

Zo zat de koning in elkaar. Of het verstandig was, was nog de vraag, maar ik moest voor mezelf toegeven dat ik er blij mee was. Zijne Koninklijke Hoogheid was door zijn adviseurs tenslotte ook aangeraden niet met de westerse pers te praten – en zeker niet met een Amerikaanse journalist – maar dat advies had hij ook in de wind geslagen. Blijkbaar had hij de wereld iets te vertellen en had hij besloten mij te gebruiken om die boodschap door te geven, en daar was ik enorm dankbaar voor.

Ik werkte al bijna tien jaar voor United Press International en Associated Press. Ik had generaals en commandanten en allerlei lokale politici geïnterviewd. Ik was gestationeerd geweest in Londen, Parijs, Bombay en zat nu in Beiroet. Ik had presidenten, ministers-presidenten en staatshoofden ontmoet. Maar ik had nog nooit een koning mogen ontmoeten, laat staan dat ik er een had geïnterviewd, en ik moest bekennen dat het idee van een gesprek met een monarch voor mij een bepaalde mystiek had die ik niet in woorden kon uitdrukken.

Maar ja... Als ik niet snel iets kon doen om door de mensenmassa en langs de wachters te komen, zou ik daar de rest van mijn leven spijt van hebben.

Ik keek naar de mensen om me heen, koos een doelwit en nam mijn lot in eigen handen. Ik veegde mijn handpalmen af aan mijn broek en zette mijn plan in gang. Ik begon met een paar oude mannen opzij te duwen, waarna ik een paar tienerjongens omver maaide op weg naar de soldaten. Van alle kanten werd luid en fel op me gescholden, maar de mensen die ik voorbij was maakten geen schijn van kans. Ik was ruim 1 meter 80 lang en woog meer dan negentig

kilo. Ik zette door en al snel was ik er. Zonder waarschuwing stootte ik mijn elleboog in de ribben van de gezette jonge man met scheve tanden, die me een paar minuten daarvoor een heiden had genoemd. Hij was ongeveer vijftientig jaar oud, en ik vermoedde dat hij meer ervaring had met straatgevechten, maar op dat moment was ik in het voordeel. Ik had namelijk een plan, en hij werd door mij verrast.

Met dezelfde felle woede in zijn ogen als daarvoor, haalde hij met al zijn kracht naar me uit. Ik wist dat hij dat zou doen, dus dook ik op tijd weg, zodat zijn vuist tegen de stenen muur achter me kwam. Op dat moment begroef ik mijn rechtervuist in zijn maag. Hij sloeg voorover en ik wierp me tegen zijn middel, waardoor ik hem omvergooide en de bloeddorstige massa om ons heen helemaal gek werd. Het duurde niet lang voordat hij van de schrik bekomen was en mij tegen de grond wierp, maar op dat moment klonken de fluitjes van de agenten al. Ik beschermde mijn gezicht met mijn armen tegen de klappen die hij me gaf, maar voordat hij me veel schade had berokkend, waren er een stuk of zes Jordaanse soldaten bij ons. Ze sloegen de massa terug met hun houten knuppels en al snel werd ook de man geslagen tot ze hem van me af wisten te trekken en te boeien. Ik kreeg een paar trappen; een in mijn rug en een in mijn buik, en toen werd ik overeind gesleurd. Maar omdat ik onderop had gelegen, kreeg ik minder klappen dan de ander, en toen ze beseften dat ik geen Jordaniër was, en geen moslim, maar een westerling, keek de leider van de eenheid – op zijn uniform stond de naam commandant Rajoub te lezen – me geschrokken aan.

‘Wie ben jij?’ vroeg hij terwijl zijn collega’s me onder schot hielden.

‘Ik ben journalist,’ antwoordde ik in het Engels terwijl ik mijn hoed van de grond pakte, het stof eraf sloeg en hem weer op mijn bezwete hoofd zette. Ondertussen doorzochten twee soldaten mijn leren tas.

‘Waar kom je vandaan?’

‘Uit Amerika,’ antwoordde ik.

Het had geen zin te vertellen dat ik op dat moment in Beiroet werkte. Dat zou alles alleen maar ingewikkelder maken. En hoewel ik vloeiend Arabisch sprak, praatte ik Engels, omdat ik mezelf wilde af-

zonderen van de massa. Ik wilde zo buitenlands mogelijk overkomen. Het woord 'Amerika' kenden deze mannen wel. Ze waren niet dol op ons, maar ze hadden wel de beleefdheid bang voor ons te zijn.

'Papieren!' snauwde de jonge commandant.

Ik stak mijn hand in mijn borstzak, langzaam om de jongens met de geweren niet nog zenuwachtiger te maken dan ze al waren. Ik haalde mijn Amerikaanse paspoort en de papieren van de Associated Press tevoorschijn en gaf hem die. De man sloeg eerst het paspoort open, keek naar de foto en toen weer naar mij.

'Andrew?' vroeg hij. Het verbaasde me dat hij zo goed Engels sprak, hoewel hij een zwaar accent had. 'Heet je zo?'

Ik knikte.

'Andrew Bradley Collins?'

Ik knikte opnieuw.

'Geboren op 9 september, 1920?'

'Ja.'

'In Bar... Bar...'

'Bar Harbor,' zei ik.

'Waar is dat?'

Het leek waanzin hier te staan praten over de plek waar ik was geboren. 'Dat is een klein plaatsje in Maine.'

De man keek me zwijgend aan. Ook de massa mensen keek naar me, maar de meesten van hen leken me het liefst te willen lynchen.

'Waarom ben jij hier?' vroeg commandant Rajoub.

'Ik heb een telegram gekregen,' zei ik terwijl ik mijn hand opnieuw in mijn borstzak stak en daar een gekreukt geel vel van Western Union uit haalde. Ik gaf het aan de commandant en keek toe terwijl hij het doorlas.

Ik zag zijn ogen groot worden.

'Heb jij een afspraak met Zijne Majesteit?' vroeg hij ongelovig. 'Wil de koning jou spreken?'

'Dat was het plan. Ik probeerde het u te vertellen, meneer, maar toen probeerde die oen daar me te vermoorden,' zei ik, wijzend naar de mollige man die met geweld in bedwang gehouden moest worden om te voorkomen dat hij me opnieuw zou aanvallen.

'Moet je hem nu ontmoeten?'

‘Ja, als u en uw mannen me willen doorlaten.’

Ik zag angst in de ogen van de commandant toen hij besepte dat hij en zijn soldaten een man hadden gearresteerd, en bijna doodgeschoten, die de koning wilde ontmoeten. Even wist hij niet wat hij moest zeggen, maar dat duurde niet lang.

‘Komt u maar deze kant op, meneer,’ zei hij. ‘Kom, mijn vriend, kom. Ik breng u naar Zijne Majesteit.’

Hij draaide zich om naar de jonge mannen die stomverbaasd toekijken en blafte hun een paar Arabische bevelen toe. Onmiddellijk maakten de sprakeloze mannen de weg vrij. Toen gebaarde de commandant me hem te volgen. Ik graaide mijn tas uit de handen van de soldaat, trok mijn stropdas recht, klopte het stof van mijn kleren en liep achter de commandant aan naar de Tempelberg.

Mijn wanhopige plan was geslaagd, en ik kon het bijna niet geloven.

Ik was dan wel te laat, maar ik was er tenminste!

ONWAARSCHIJNLIJK ACTUEEL, GRIEZELIG ECHT EN BLOEDSPANNEND!

J.B. Collins, buitenlandcorrespondent voor de *New York Times*, komt ter ore dat een splintergroep van Al-Qaida met de naam ISIS in Syrië chemische wapens heeft. Onmiddellijk weet hij één ding zeker: dit verhaal moet hij koste wat het kost volgen. Bezit de leider van de jihadistische groep deze wapens inderdaad? Zo ja: wat is het doelwit? Amerika? Israël? Of is er een derde doelwit?

De Amerikaanse president staat op het punt het Midden-Oosten te bezoeken, maar in deze gespannen tijden is dat een vrijwel zekere aanleiding tot escalatie van de conflicten. Kan Collins zijn invloed aanwenden voordat het te laat is? Of zullen de terroristen erin slagen talloze mensen te doden tijdens een aanval op het derde doelwit?

JOEL C. ROSENBERG is een internationaal vermaard thrillerauteur. Van zijn titels werden wereldwijd miljoenen exemplaren verkocht.

Het derde doelwit is de eerste thriller in de serie over *New York Times*-buitenlandcorrespondent J.B. Collins. De andere delen zijn *De eerste gijzelaar* en *Laatste waarschuwing*.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 332

9 789029 733373